лицем до молоді! У пошані до піонерів –

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 33. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 19-го ЛЮТОГО 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 19, 1971 No. 33. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 18 лютого 1971

В АМЕРИЦІ

ІНДУСТРІЙНА ПРОДУКЦІЯ В ЗСА ЗБІЛЬШИЛАСЯ в минулому місяці, але головно за рахунок того, що припинився страйк робітників на „Дженерал Моторс". Все таки, хоча після того страйку й минуло два місяці, продукція не піднялась так високо, як того сподівалась адміністрація президента Ніксона.

ТРИ РОКИ В'ЯЗНИЦІ й 15 000 дол. грошової кари дістав полковник американської авіяції у Південному В'єтнамі Джералд Керлі за те, що мав і курив маріхуану. Він прохав підпорядкованих йому вояків, щоб діставали для нього ту отруту і навіть „частував" декого з підвладних маріхуаною.

ФЕДЕРАЛЬНА СТУДІЙНА ГРУПА ОПУБЛІКУВАЛА ЗВІТ, в якому рішуче виступила проти того, щоб далі розбудовувати летовище Кеннеді в Ню Йорку. У звіті висунено пропозицію розбудовувати в тому районі, що прилягає до затоки, парки та місця відпочинку й розваги.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ ТОМАС МЕСКІЛ запропонував підвищити податок від продажу товарів до 7-ми відсотків, щоб таким чином латати стейтовий бюджет. Це був би найвищий цього типу податок у ЗСА. Дотепер стейт Пенсильвенія збирає 6% податку від продажу товарів, і це є найвищим податком у всій країні.

ФРАНЦУЗЬКИЙ МАРКСИСТ Режі Дебре відлетів з Чіле до Куби. Він повіз із собою звіт диктаторові Куби Кастрові про „перспективи розвитку соціялізму" в Чіле, під керівництвом президента - марксиста д-ра Алленде. Дебре просидів три роки в тюрмі у Болівії, але потім його було передано до Чіле в обмін за викраденого комуністами закладника. Дебре був учасником партизанської збройної ватаги Че Ґевари з Куби.

АРМІЙСЬКА РАДА ЛІКАРІВ ВИЗНАЛА, що обвинувачений у масакрі понад 100 цивілістів у Південному В'єтнамі ляйтенант Келлі є „нормальним у всіх відношеннях". Але представник оборони підсудного заявив, що він попрохає псехіятрів висловити трибуналові їхні судження про те, що Келлі не має ніякого особливого нахилу до вбивства. Суд у Форті Беннігу триває.

СЕНАТ ПОЧАВ РОЗГЛЯД ВИБОРЧОЇ СИСТЕМИ, що може привести до реформи виборчої процедури в ЗСА. Минулого року сенатори, які бажають, щоб Президента вибирано прямою більшістю голосів виборців, добились певних успіхів, але їхня пропозиція не стала законом через „філібастер" — безконечні промови на цю тему деяких сенаторів з Півдня. Тепер Сенат розглядає питання про обмеження „філібастеру".

У СВІТІ

НА АТЛАНТІЙСЬКОМУ ОКЕАНІ РОЗПОЧАЛИСЬ морські маневри, в яких беруть участь воєнні кораблі Америки, Британії, Західньої Німеччини, Голляндії, Норвегії, Портуґалії і Франції. Ціль маневрів — перевірити здатність членських держав Атлантійського Союзу (НАТО) у випадку воєнної загрози негайно змобілізувати свої морські сили. Хоча за кол. президента де Голля Франція відкликала свої збройні сили з інтеґрованих сил НАТО, проте в останньому часі вона знову тісніше співпрацює з Атлантійським Союзом, до якого формально завжди належала.

У ПОЛЬЩІ ЗАКІНЧИВСЯ 5-тиденний страйк у текстильних фабриках в Лодзі. На закінчення страйку вплинуло відкликання урядом розпорядку про підвищення цін на харчові продукти. Проте уряд відкинув вимоги робітників щодо підвищення їхньої винагороди.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНСУЛЯТ В ІЗМІРІ, ТУРЕЧЧИНІ, ПЕРЕСТЕРІГ вояків, стаціонованих на тамошній американській морській базі, щоб вони не залишали своїх автомобілів на вулицях, не виходячи вночі на вулиці міста, не ходили до нічних розваґових домівок та добре зачиняли двері своїх помешкань. Цю пересторогу проголошено після того, як сім турків схопили на вулиці сержанта Джеймса Фінлі і тримали в невідомому місці впродовж 16-ох годин, після чого звільнили. Головна причина конфліктів — турецькі дівчата та більші гроші в американських вояків, як у пересічних турків.

АНГЛІКАНСЬКА ЦЕРКВА ПІДДАЛА під сумнів правильність рішення Світової Ради Церков, куди вона також належить, субвенціонувати муринський визвольний рух в Південно - Африканському Союзі, де існує офіційний расовий поділ. Архиєпископ з Кентербері, д-р Майкел Рамзі, заявив, що коли якісь країни чи організації хочуть вести визвольні війни, то Церква мусить спершу вирішити, чи така війна дійсно справедлива і конечна і чим вона закінчиться.

МІЖ ІНДІЄЮ І ПАКІСТАНОМ ЗНАЧНО ПОПСУВАЛИСЬ взаємини. Обидва уряди відкликали своїх амбасадорів „задля консультації". Хронічний конфлікт між тими двома південно - азійськими державами за провінцію Кашмір загострився після того, як один пакістанець схопив індійський літак, завіз його до столиці Пакістану Лягоре і там знищив динамітом, коли індійський уряд не захотів за повернення того літака звільнити з в'язниці кількох пакістанців.

ПАРТІЙНИЙ ШЕФ ЧССР ГУСТАВ ГУСАК ЗАБОРОНИВ висилати чеським емігрантам в чужих країнах листи з вимогою грошей, 70 до 100 дол., на їхню „правну оборону" за те, що вони втекли з Чехо - Словаччини. Гусак заявив, що ті листи самовільно висилали чеські адвокати і що ані він ані прем'єр Любомір Струґаль про це нічого не знали, аж поки різні чужі держави не зняли з цього приводу крик. Австралійський уряд заклав був офіційний протест проти такого шантажування чехів і словаків, які пребули до Австралії.

ВІДЗНАЧАТЬ 20-ЛІТТЯ „САМОПОМОЧІ"

Ню Йорк. — На відзначення 20-ліття заснування й діяльности кооперативи „Самопоміч", у неділю 21 лютого, у великій залі Українського Народного Дому при 2-й евню, о 6-ій г. вечора відбудеться Товариська Зустріч-Вечеря. У програмі: привітання і мистецька частина, з участю відомих солістів Галини Андреадіс та Лева Рейнаровича, при фортеп'яні д-р Ігор Соневицький. Того ж дня, о 3-ій г. по полудні відбудуться 20-ті ювілейні Річні Збори членів „Самопомочі", на які запрошуться представників усіх товариств і організацій. Вступ на товариську вечерю 2 дол. Головою Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" у Ню Йорку є кол. міністер Юліян Ревай, секретарем адв. Іван Флис.

Президент заповідає акцію для сповільнення інфляції в будівельній індустрії

Вашинґтон. Відповідаючи на запит одного з журналістів під час відбутої в середу цього тижня пресової конференції, як він і його уряд зареаґують на небажання будівельної індустрії і спілок будівельних робітників встановити добровільно плян для припинення безупинного росту цін і заробітних платень в будівельній індустрії, президент Ніксон заявив, що його уряд започаткує сам відповідну акцію в цьому напрямку. Буде обміркований цей плян після того, як секретар праці Дж. Д. Годжсон повернеться з Маямі, де він конферує в цій справі з представниками будівельної індустрії і спілок будівельних робітників. Подробиць пляну през. Ніксон не виявив, ствердивши тільки, що будівельна індустрія „хвора" — не якістю здійснюваних нею робіт, але безупинним збільшуванням коштів своєї продукції. З відповідей през. Ніксона виходило б, що його уряд рішений започаткувати урядову акцію для тимчасового заморожения цін і заробітних платень. Секретар праці Годжсон передасть Президентові своє звідомлення про вислід розмов з представниками будівельної індустрії, мабуть щойно в понеділок 22 січня після повороту з Маямі. Годжсон пробуватиме найближчими днями переконати ще своїх співрозмовців, щоб вони погодилися на добровільне заморожения цін і заробітних платень. Відповідаючи на запит в справі житлової інтеґрації у підміських околицях през. Ніксон заявив що його уряд й далі обстоює право відкритих міст і підміських околиць, як також право свобідного сусідства для всіх американців, без уваги на расу, протеж ствердив, що уряд не стосуватиме федерального примусу і не використовуватиме федеральних засобів або грошей для здійснення економічної інтеґрації в цих ділянках.

Відсоткові ставки від морґеджових позичок зредуковано далі із 7 і пів до 7%

Вашинґтон. — Федеральна Житлова Адміністрація Ветеранів подала до відома, що згідно із встановленими урядом през. Ніксона настановами процентову ставку від морґеджових позичок, яка виносила 12-го січня ц. р. сім і пів відсотка, зменшено на пів відсотка, значить до сім відсотків. Це є найнижча відсоткова ставка протягом останніх двох років і водночас уже третя редукція цієї ставки в останніх трьох місяцях. Обов'язуюча тепер ставка зменшить на вісім долярів місячно кошт набуття дому вартости 25-000 дол. з морґеджем розкладеним на 25 років. Секретар житлового і міського розвитку Джордж Ромні ствердив у зв'язку з цим, що здійснені досі редукції відсоткової ставки від морґеджових позичок притягнуть на житловий ринок більшу кількість родин з середніми прибутками. Президент Крайової Асоціяції Будівничих Домів Дж. А. Стестні заявив, з'ясовуючи значення редукції відсоткової ставки, що вона допоможе півтра мільйонам американських родин із середнім річним доходом набувати встановлені програмою Федеральної Житлової Адміністрації (ФГА) доми і що водночас із цим ця редукція збільшить продукцію домів на яких 75 до 80 тисяч до 1.-8 мільйона одиниць ще в цьому 1971-му році. В листопаді мин. року відсоткові ставки від морґеджових позичок виносили 8 і пів відсотка і з початком січня цього року сім і пів відсотка.

ОО. Василіяни в Ню Йорку Богослуженням та окремою радіопрограмою відзначили 79-ті уродини Первоієрарха

Ню Йорк. — У середу 17-го лютого ц. р., сповнилося 79 років життя первоієрархові Української Католицької Церкви, Блаженнішому Верховному Архиєпископові і Кардиналові Йосифові Сліпому. Цій події була в більшій частині присвячена п'ятницева радіопрограма Отців Василіян, що її веде тут парох церкви св. Юра о. ігумен д-р Володимир Ґавліч ЧСВВ. У понеділок, 15-го лютого, в якому за Юліянським (старим) календарем, що його придержується церква св. Юра, припадало свято Стрітення Господнього, у вечірніх годинах відправлено св. Літурґію за здоров'я та в намірені Блаженнішого Йосифа Сліпого. Співав хор ім. Митрополита Шептицького, а відповідну проповідь виголосив впреп. о. ігумен д-р В. Ґавліч, закликаючи та підкреслюючи вагу молитов за здоров'я і сповнення намірів Первоієрарха та до нашої однодушної підтримки його змагань до патріярхального завершення Помісної Української Католицької Церкви.

В церкві св. Юра в Ню Йорку у відправу Св. Літургій введено українську мову

Ню Йорк. — Почавши від неділі 14-го лютого ц. р. в місцевій українській католицькій церкві св. Юра введено літературну українську мову у відправу всіх читаних св. Літургій, за виїмком великої, яку ще співається у старослав'янській мові. Зміну ввів парох цієї церкви о. ігумен д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, в порозумінні та за апробатою Стемфордського Владики Преосв. Йосифа Шмондюка. Введено цю зміну згідно з постановою останнього Четвертого Архиєпископського Синоду, що відбувся в жовтні 1969-го року в Римі. Перед введенням української мови у відправи св. Літурґій, кілька тижнів тривала підготова до цієї зміни шкільних дітей, які тепер чудовою, літературною мовою відповідають священикові.

Проф. Яр. Рудницький доповідав у Японії

Токіо (ОУПС). — Як довголітній член Японської Фонетичної Асоціяції проф. Яр. Рудницький із Вінніпеґу виголосив 15-го лютого в Токіо доповідь про „Фонетичні інновації в українській мові в Канаді й ЗСА". Доповідь відбулася в приміщенні Інституту Вищих Мовознавчих Студій Токійського університету під головуванням директора проф. С. Гатторі. Від японських мовознавців дякував доповідачеві проф. Масао Оніші, президент Асоціяції. З нагоди перебування проф. Яр. Рудницького відбувся бенкет у типовому японському стилі, в часі якого порушено справу обміну українських мовознавчих видань з Японією та можливості наукової співпраці в майбутньому.

НІКСОН НЕ ВИКЛЮЧАЄ ВМАРШУ ПІВДЕННИХ В'ЄТНАМЦІВ ДО ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ

Вашинґтон. — Президент Ніксон перестеріг Північний В'єтнам, що „щораз менше часу" для його переговорів з ЗСА, бо з поменшуванням ролі Америки у В'єтнамській війні збільшується автоматично роля Південного В'єтнаму, з яким Північний В'єтнам буде примушений мати діло. Водночас Президент не виключив можливости, що південно-в'єтнамські війська вмаршують до Північного В'єтнаму в обороні своєї самостійности, однак відмовився ближче розглядати тепер таку можливість. Він перестеріг теж ще раз Північний В'єтнам, що у випадку, коли б Північний В'єтнам переступив більшими військами здемілітаризовану смугу, існуючу між двома частинами поділеного В'єтнаму, і таким чином поважно загрозив безпеці залишених ще у Південному В'єтнамі американських військ, то Президент не завагається вжити всіх засобів задля їх оборони. Однак Президент виключив використання тактичної атомової зброї, заявивши, що така недавна суґестія, яку зробив один американський коментатор, „смішна" та що вжиття атомової зброї у В'єтнамській війні „недоцільне і було б нерозумне". Президент висловив теж поважний сумнів щодо інтервенції збоку Комуністичного Китаю, підкресливши, що воєнна операція Південного В'єтнаму в Ляосу звернена виключно проти Північного В'єтнаму та нічим не загрожує Комуністичному Китаєві. — През. Ніксон перевів у минулу середу 17 лютого ц. р. несподівану 40 хвилинну пресову конференцію у своєму кабінеті, з приявністю коло 40 журналістів та без телевізійних апаратів. З-посеред 25 запитів — 15 стосувалися В'єтнамської війни, здебільша теперішньої воєнної операції південно-в'єтнамського війська в Ляосі. Президент ще раз підкреслив, що в Ляосі ані в Камбоджі нема ані наземних американських військ ані військових дорадників і що ЗСА не мають заміру вислати їх туди, ані — очевидно — не вишлють їх до Північного В'єтнаму. Але він не обмежує участи американського летунства у дальшій війні. Завваги Президента були назагал оптимістичні, дармащо він признав, що треба сподіватися завзятого спротиву в Ляосі та що нема познак на поступ на Паризькій конференції про В'єтнам. Ствердивши, що минулорічна операція в Камбоджі виправдалася і запевнила більшу безпеку американським військам у Південному В'єтнамі, Президент висловив переконання, що такий сам вислід матиме операція в Ляосі. Ця операція південнов'єтнамських військ стала можливою щойно тепер завдяки зростові південно-в'єтнамської армії.

У Москві готуються вибирати патріярха „Русскої Православної Церкви"

Москва. — В неділю 30-го травня ц. р. у Троїцько-Сергіївській Лаврі під Москвою має відбутися вікриття Помісного Собору „Русскої Православної Церкви", що буде проходити з участю єпископів, священиків і мирян і під час якого має бути обраний на місце померлого патріярха Алексея новий патріярх „Московський і всієї Руси". Довершить відкриття цього собору митрополит Крутіцький і Коломенський Пімен. Кандидатами на становище нового патріярха називають згаданого митрополита Пімена і крім нього ще митрополита Ленінґрадського і Новгородського Нікодима й теперішнього „екзарха України" Митрополита Київського і Галицького Філярета. Після відкриття собору в другому дні його тривання, в понеділок 31 травня буде відправлена панахида за померлих патріярхів. Вибір нового патріярха відбудеться в середу 2 червня на шостій сесії собору. В соборі візьме участь також делеґація Православної Американської Церкви, підлеглої московському патріярхатові.

ВИСТАВКА В. СВИРИДЕНКА В КАННАХ

Париж. — Картини Володимира Свидиренка виставлені на виставці в Каннах, в залі Муніципального Казина, що триватиме від 11 до 21 лютого. Тепер там відбувається 7-ма з черги Міжнародна Виставка образотворчих мистців Блакитного Побережжя Франції і, як видко з повідомлення - запрошення, в ній бере участь український мистець В. Свириденко.

В Німеччині знайдено пограбовані в Східній Европі реліквії, але не знають власника

Сінсіннаті, Огайо. — Д-р З. Л. Мельник, професор фінансів в Сінсіннатському університеті, інформує, що місцевий "The Cincinnati Enquirer" з 14-го лютого ц.р. подав таке повідомлення з Парижа:

„Закордонне міністерство Західньої Німеччини зарядило, щоб прослідити, хто є власником збірки „справді безцінних" церковних реліквій і мистецьких цінностей, які нацисти пограбували в Східній Европі під час другої світової війни і тепер їх віднайдено в Західній Німеччині.

Вартість цієї збірки, яка за висловом урядовця боннського закордонного міністерства включає „декілька соток святих релігійних речей, від чаш до вівтарних малюнків й ікон", обчисляють на більше, ніж мільйон фунтів (2,4 міль. долярів).

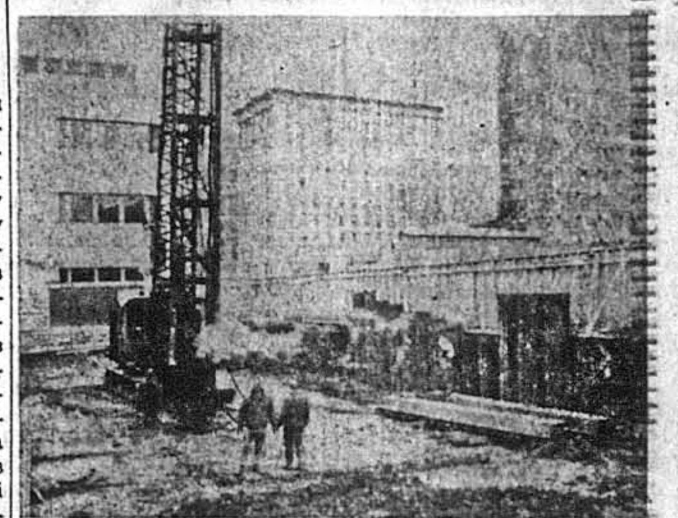
Хоч про них ніхто нічого не знав довше, як чверть століття, ці реліквії віднайдено в музеї російських релігійних ікон у місті Recklinghausen на Рурщині. Виглядає, що їх туди перевезено кілька років тому. Як заявив боннський урядовець, ані совєтський уряд, ані екзильні уряди колишніх балтійських країн (звідки німецька армія забрала ті речі в 1944 р.) досі не зажадали їхнього звороту.

Але росіяни повідомили приватних розвідувачів, що вони ще шукають „коло 800 цінних ікон й інших релігійних реліквій та мистецьких цінностей, що їх пограбували німці з церков, катедр і манастирів у Києві, Смоленську, Новгороді і Нарві в Естонії.

Закордонне міністерство звернулося за порадою до експертів міжнародного права, чи право на ці речі має совєтський уряд, чи один або більше екзильних урядів балтійських країн, як Латвія, Естонія й Литва."

(Закінчення на стор. 3-ій)

БУДОВУ ХМАРОСЯГУ УНС НАД ГУДСОНОМ НЕ ТІЛЬКИ ВИДНО, АЛЕ Й ЧУТИ



Джерзі Сіті. — Кожного дня багатьох подорожних, що виходять на першій від Ню Йорку в Ню Джерзі зупинці підземної залізниці Ексчейндж Плейс, зустрічає гук могутніх ударів механічної довбні, яка цими ударами вбиває глибоко в землю величезні сталеві стовпи-плити, створюючи з них непроникливу навіть для краплі води стіну для фундаментів 15-поверхового хмаросягу Українського Народного Союзу над Гудсоном. Праця машин і людей при закладуванні фундаментів відбувається на обведеній парканом великій площі між вулицями Монтґомері, Рейлровд та Ґрін — ця остання тепер, з уваги на будову, цілком закрита для руху — але будівельна фірма, знаючи з практики цікавість прохожих, повирізувала в паркані ряд щілин через які можна приглядатись людям і машинам при праці. На фото: механічна довбня та заложена вже частина сталевої стіни.

„Перший крок зроблений, зробимо другий!" — заповідають наші лемки

Йонкерс, Н. Й. — Місцевий тижневик „Карпатска Русь", що є органом лемківської організації Лемко-Союз, у своєму виданні з 12-го лютого ц. р. під наведеним заголовком на першій сторінці пише:

Порозумление между двома лемковскыма организациями: Лемко-Союзом, з єдной стороны, и Организацием Обороны Лемковины, з другой стороны, а головно — поїздка делегации до Державного Департаменту до Вашингтону и статья о той поїздкі, напечатана в нашой газеті в 6-ом числі от 5-го февраля, вызвали велику сенсацию и радость так во всіх редакциях украинскых газет, як и между народом и членством в обох организациях. Нам донесли о том, што в єдной місцевости собралися сестриці-братства и читательки газеты и зо слезами в очах просили свого отца духовного в молитвах в церкви упомянути всі имена тых людей, котры привели к тому порозумінию.

Ці зворушливі завваги відносяться до зустрічі між членами Правління Лемко-Союзу і Управи Організації Оборони Лемківщини та їх спільна конференція в Державному Департаменті для допомоги своїм землякам-лемкам на Рідній Землі та в Польщі. Основну інформацію про цю замітну подію, передрук в цій справі з „Карпатскої Русі" статті її

(Закінчення на стор. 3-ій)

Заснований у Ню Йорку Комітет підготовляє вшанування пам'яти сл. п. Дмитра Галичина



Сл. п. Дмитро Галичин

Ню Йорк (РСГ). — В середу 6 лютого ц. р. тут у домівці 361-го Відділу УНСоюзу „Дністер" відбулося зібрання нюйоркських Відділів УНС, у висліді якого створено окремий Комітет для вшанування пам'яти Покійного Дмитра Галичина, почесного доктора Українського Вільного Університету, довголітнього головного предсідника УНСоюзу, президента УККА та політичного і громадського діяча у 10-річчя з дня його смерти. У зібранні взяли участь представники: 19-го Відділу УНСоюзу ім. Дмитра Галичина — д-р Роман Олесницький, голова, і д-р Роман С. Голіят, секретар; 204-го Відділу УНС „Свобода" — д-р Василь Палідвор, секретар, і Михайло Євуш, касир, та 361-го Відділу УНС — д-р Василь Вишиваний, секретар, і Іван Пригода, касир. Обраний на зібранні Комітет очолили: д-р Роман Олесницький — голова, д-р Василь Палідвор — заступник голови, д-р Василь Вишиваний — секретар й Іван Пригода — імпрезовий референт. Згідно з устійненою Комітетом програмою вшанування пам'яти сл. п. Дмитра Галичина, в суботу 27 березня, в десяту річницю його смерти Впр. о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, парох церкви св. Юра в Ню Йорку, відправить в цій церкві о год. 12-ій вполудне св. Літургію за спокій душі сл. п. Дмитра Галичина. Після Служби Божої відбудеться в домівці „Дністра" при 119 Евню А в Ню Йорку урочисте зібрання для вшанування пам'яти Пок. Дмитра Галичина, що його відкриє приятель Покійного Петро Кучма. Проводитиме зібранням д-р Роман Олесницький. Нарис про життя, працю і заслуги сл. п. Дмитра Галичина прочитає д-р Василь Палідвор. Комітет просить українців Ню Йорку й околиць, зокрема проводи і членів Відділів УНС, узяти чисельну участь у цьому вшановуванні пам'яти Дмитра Галичина. Зголошення участи в зібранні й обіді просять надсилати до 13 березня ц. р. на адресу: Dr. Wasyl Wyshywany, c/o "Dnister" 119 Avenue A, New York, N.Y. 10009.

Покриття видатків на обід і спільну перекуску виноситиме 6.00 дол. від особи.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поступова зміна на краще

У вчорашньому числі „Свободи" подано вістку, що „Видавництво Енциклопедії Комптона заповідає перевірку матеріялів про Україну", а водночас вміщено з цього приводу коментар „Ми застукали, і нам відкрито". Але проблема ширша, як тільки Енциклопедія Комптона в Чикаго.

Ми отримали ще один доказ на те, що американці пильніше прислухаються до голосів українських громадян, авторитетних забирати слово в справах Сходу Европи, та до голосу української преси. Водночас ми дістали доказ дуже відрадного явища, що зростає число наших громадян, які реагують на фальші про Україну, друковані в американських довідниках і підручниках.

Одно й друге не діється випадково. Зріст зацікавлення українською тематикою приходить із зміною міжнародної коньюнктури. Процес тієї зміни ще дуже повільний і ніби непомітний, проте, він уже відбувається. При всій назверхній потузі совєтської імперії західній політичний і науковий світ щораз більше переконується в її внутрішній слабості і в тому фактові, що причиною тієї слабости в першу чергу є формально за конституцією СССР „розв'язана" національна проблема неросійських народів СССР. Одна за одною розвіюються ілюзії щодо можливости договорення з Москвою про обмеження збросння, ілюзії про еволюцію режиму в СССР і відмежування закордонної політики СССР від фанатичної комуністичної мрії про володіння у всьому світі. Насичування Північного В'єтнаму та Близького Сходу совєтською зброєю бумерангом обертається проти Москви, як доказ її імперіялістичної ненаситности. Автоматично мусить зростати зацікавлення неросійськими народами, в першу чергу українцями.

Але заходить позитивна зміна й щодо поведінки наших людей в ЗСА. Замість нарікань на „кривду", що її роблять англомовні видання радше з незнання і з традиційного крокування стежками російських учених, проходить позитивна реакція — ділові, спокійні, фахові листи із спростуваннями. Практика виявила, що створення центрального бюра для таких спростувань при УККА чи НТШ утруднене головно з браку фондів. Але ще кращу роботу за таку централю роблять окремі наші вчені, окремі громадяни, які негайно реагують на всі фальші про Україну і спростовують їх. Українська преса завжди підтримає їх. Це добрі зміни, і можна сподіватися, що вони будуть ще кращими.

Маленькі жертви

Совєтська преса опублікувала деякі статистичні дані про шкільництво в СССР. Цифри, збоку дивлячись, імпозантні: за останні 5 років освіту здобули в СССР понад 22 мільйони осіб, у 1965 р. в школах учителювало трохи більше як 2 мільйони осіб, а в 1970 році педагогів уже було 2 мільйони 700 тисяч; щороку круглo 200 тисяч молодих вчителів приходять до шкіл. Та за зовні імпозантними цифрами, поданими міністром освіти СССР М. Прокоф'євим, приховується дійсна картина „комуністичного досягнення" в ділянці шкільництва.

Картина насправді ж така: західні відвідувачі - педагоги відкидають систему совєтського шкільництва, як застарілу, переобтяжену партійно - пропагандивними викладами і як таку, яка позбавляє навіть учнів середніх шкіл ініціятиви та права мислити самостійно. У 1970 р., в кінці так зв. п'ятирічки, коли по другій світовій війні проминуло понад чверть століття, мільйони дітей не були і не є охоплені середнім навчанням: лише 82% підлітків у СССР закінчили 8-му клясу, і хоча більшість із них рвались далі до науки, їх „списували" переважно до сільськогосподарських технікумів та „промислово - заводських" шкіл. У 1966 р. була постанова ЦК КПСС про „змодернізування освіти відповідно до вимог життя", а насправді все обернулось у використовування праці неповнолітніх в місцевих колгоспах, радгоспах і т. д. В школах заведено примусово - обов'язкові не лише піонерську та комсомольську організації, а й працю дітей. Так зв. „піонерський метал", „піонерська бавовна", „піонерські дозори" — все це лише кілька назв із довгого списку засобів використовування безплатної дитячої праці. Хоча 23-ий з'їзд КПСС постановив здійснити в СССР перехід на загальну середню освіту — цієї постанови не виконано, лише в дітей відібрали один рік навчання в початковій школі, скоротивши її з 4 років до 3-ох. Збільшився й русифікаційний натиск на дітей у не російських частинах СССР, бо після 3-х рр. діти мусять вивчати російську мову.

Учні в СССР — це маленькі жертви великого комуністично - московського злочину.

ПАРАДОКСИ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

Розбудована система американської державної суспільної опіки допускає, щоб прерізні категорії людей користувались допомогою з державних чи стейтових або міських фондів. Але ця система ще дуже недосконала, бо створена насправді щойно в 30-их рр. нашого сторіччя а життя висуває щораз нові проблеми. Існують теж нерівності щодо забезпечування різних категорій осіб. Відомо, наприклад, що пенсіонер в Америці належить до категорії найбідніших громадян, якщо він обмежений до користування тільки державним пенсійним фондом.

„В Об'єднаних Стейтах є тепер 20 мільйонів осіб, один громадянин на десять, які мають 65 років і більше. З них 40 відсотків, вісім мільйонів мужчин і жінок, живуть у нужді або близько нужди. Вони в більшоті залежать від своїх щомісячних чеків „Сошел Секюриті". А цього, — як заявив комішинер Джан В. Мартін, — не досить, щоб сяк - так жити в теперішніх відносинах, і тому всі ці люди стають новою американською верствою нуждарів..." — читаємо у синдикованій статті Джофрі Ґуда п. з. „Державна політика супроти старших осіб". Згадується там про існуючий тепер у Конґресі проєкт підвищення старечих пенсій: президент Ніксон пропонував 5 відс., але в Конґресі схиляються радше до підвищення їх на 10 відс. Все одно проблеми це не розв'яже, бо складається вона не тільки з браку грошей, але й таких психологічних конфліктів у пенсіонерів, як почуття самітности, безнадійности і зайвости для суспільства. Може цю справу поправила б пропонована президентом Ніксоном кардинальна реформа, яка встановлює мінімум заробітку для родини з 4-ох осіб, — але покищо залишається той основний трагічний парадокс в американській дійсності, що в країні найвищого в світі добробуту є все ще мільйони бідаків, як наслідок замалої опіки збоку держави.

Водночас прикрим явищем стало спекулювання на так званому „велфері", себто існування на коштах міської суспільної опіки. Фактом є, наприклад, що жінка, яка має двоє малолітніх дітей неправого ложа і не має ніякого мастку, отримує в Пенсилвенії по 265 дол місячно, а діставши третю дитину отримуватиме на 48 дол. більше. У кожному стейті такого роду виплати інші, в деяких дуже малі. Але появились публічні нарікання на випадки, коли жінки, придбавши собі більше число нелеґітимних дітей, дістають такі місячні чеки від „велферу", які уможливлюють їм жити без заробітної праці. Правда, статистичних даних про такі факти не оприлюднюється. Взагалі в 10 стейтах у ЗСА, між ними і в Нюйоркському, не подається статистики нелеґітимних дітей. У 1968 р. народилось їх в 40-ах стейтах круглo чверть мільйона. Число нелеґітимних кольорових дітей значно перевищує число білих. Наприклад, у Дистрикті Колюмбії, себто місті Вашинґтоні й околиці, в 1968 році було 464 білих нешлюбних дітей, а 4.486 „всіх інших". Це зрозуміло: нешлюбні діти є головно продуктом бідности, незнання, безпорадности і браку всіх тих можливостей, що їх мають заможніші і свідоміші верстви населення.

Відомий коментатор Карл Т. Рован, мурин, підходить до цієї проблеми з правильної, мабуть, сторони: йдеться не про мораль, а про факт, що існують діти, яких не можна залишити напризволяще, на всі лиха халупничого ґетта і яких треба виховати на корисних громадян. Тому, твердить він, коли, всупереч пацифістичним мрійникам, задля безпеки країни потрібний 75-більйоновий бюджет на оборону, то так само потрібні великі суми на державну суспільну опіку, включно з „велфером".

Але існують в цій ділянці дивні парадокси. Ось в американсько - у к раїнському суспільстві відомі факти не спекуляції, не зловживання можливостями допомоги з публічних джерел, а навпаки, факти, коли потребуючі люди відмовляються взагалі ними користуватися. ЗУАДК і інші організації, що займаються суспільною опікою, раз-у-раз зустрічаються з випадками, коли дійсно бідні люди, старші віком і немічні чоловіки й жінки, не хочуть „іти на велфер", вважаючи, що це було б для них нечестю чи моральною деградацією. Такий підхід дуже нерозумний і нелогічний: гроші з „велферу" — це гроші з податків усіх громадян і, коли хтось має слушні підстави користуватись тими грішми, то повинен таку можливість обов'язково використати. Коли людина побита долею настільки, що не має засобів на прожиток, то тут ні при чому „амбіція", яка диктувала б відмову від грошей на помешкання і харч, власне призначені в стейтових і міських бюджетах на таку ціль. Це так само, якби безробітний відмовлявся від належної йому державної допомоги для безробітних, або якби хтось в і д м о в и в с я від належної йому старечої пенсії.

Суспільна опіка в американсько - українській громаді взагалі ще слабо розвинена, дармащо, крім ЗУАДК і „Самопомочі", багато й інших організацій, поруч із своїми вужчими завданнями, займаються цією справою, між ними на першому місці Союз Українок Америки. Створено навіть Координаційну Раду Суспільної Опіки при ЗУАДК, щоб окремі організації не дублювали тієї самої роботи. Але серед широкого загалу нема великого зрозуміння для тієї праці і нема охочих віддавати їй свій час і труд. Тому таким вийнятково позитивним явищем було зголошення до тієї праці гурту добровільців - студентів на терені Філядельфії. І власне ті молоді люди, які лучать ідеалізм із практичним сенсом для використовування леґальних можливостей допомоги потребуючим, із здивуванням стверджують, що брак знання і орієнтації в правних умовинах американської країни диктує багатьом нашим дійсно потребуючим людям — відмовлятись від належної і доступної їм суспільної опіки.

ік

ДІЯЛОГ МІЖ БРАТАМИ

ГОЛОС ПРАВОСЛАВНОГО

Мій Дорогий Приятелю!

У попередніх листах ми обидва згадували про певний феномен у нашому церковному житті, а саме католицька і православна сторона одна одну підозрівають, що кожна на свій лад, хотіла б „вивести в поле" свого партнера. Для цього, може, існують несприятливі і часом трагічні історичні обставини, які витворили в цих двох вітках нашого народу таке взаємне підозріння. Але, думаю, тут грає значну ролю також українська психіка. Ми надто часто й дуже пристрасно спротивляємось іти на широкий компроміс, на зустріч „посередині дороги". Це, звичайно, відбивається і в житті наших Церков.

Коли б сьогодні, наприклад, ми могли зібрати ввесь хрищений український народ на еміґрації до одного приміщення і спитати, чи хотів би він компромісу між Церквами, а то й об'єднання, то я схильний припускати, що до повної згоди всіх у цьому питанні не прийшло б. Бо одні бачили б можливість такого кроку лише на базі приєднання всіх до Ватикану, не даючи водночас ніякої розв'язки стабілізації Української Церкви і розвитку її духовости в рямках далекого українській психіці римо - католицизму, а інші бачили б таку можливість лише на базі якнайдальшої сеґреґації від західніх Церков, передусім Риму, не даючи водночас запоруки стабілізації єдиної Православної Церкви в сучасних умовинах. Крім цього на перешкоді були б самі поняття і дефініції. Адже ми знаємо, що розуміння українського католицизму і православ'я дуже відмінне серед самих католицьких і православних кругів. Маємо по кілька дефініцій і понять всередині самих Церков і їх вірних.

Ще гірше виглядає ця справа, коли вірні одної Церкви починають інтерпретувати ідеологію другої Церкви — католики православних, а православні католиків. Тоді у нас зроджуються десятки дефініцій. І не обов'язково неприхильних, а просто часто заплутаних ізза незнання, іншого виховання чи наставлення. Я сам, наприклад, досі не можу повністю збагнути ідеї УКЦ, оскільки ця назва для мене доволі нова. Я колись звик думати просто про частину Української Церкви, яка, будучи в унії з Римським Престолом, власне навіть не з самою Церквою, а лише з Престолом, затримує за собою всі прикмети національної Церкви, свої права, традиції, обрядовість, мову, звичаї, внутрішню самоуправу і т. д. Може я Вас безпідставно вражаю, але мені здається, що із відкиненням слова „унія" наші католики здали свої позиції, і то, мабуть, добровільно. Мене можна в цьому заперечити, я можу помилятись, але суть деінде: в наявності різних думок, дефініцій, поглядів.

Тож наявність різних термінів і понять, різних дефініцій, а до того чимало непорозумінь, якими нас обдарувала історія, плюс наша специфічна психіка виключають або відтягають на майбутнє поважні розмови про справжнє поєднання наших Церков в одне тіло, бо, покищо, не знайдено бази. Цей процес міг би бути прискореним лише тоді, коли б наші Вселенські Собори — Католицький і Православний — зробили поєднуючі кроки.

Чи задивляюсь я на справу наших Церков аж так песимістично? Звичайно, ні. Бо, відклавши справу поєднання „на швидку руку", нам треба починати все від глибокого кореня, від оновлення братньої любови і пошани, щирої й непідробленої толеранції. Ми маємо тисячі справ до полагодження, щоб наздогнати втрачені століття, щоб загоїти рани, завдані нам — як Ви колись про це правильно писали — чужими руками. Це, на мою думку, дуже реальне завдання нашої ґенерації з виглядами на добрий успіх.

Серед різних заходів, які треба було б починати „від самого початку", можна назвати чимало. Ось візьмімо приклад з життя наших Вселенських церков: Вселенські Архипастирі — Папа Павло й Атенагорас — в урочистій і щирій формі, у Соборах св. Софії і св. Петра, відкликали анатеми, кинуті розсвареними предками. І у нас тих взаємних „виклинань" та „невизнавань" одним одного за правдиву віру було чимало. Чи не є тепер найвищий час, щоб обидві сторони наслідували приклад своїх Первоієрархів? Це, звичайно, повело б до наступного кроку в практичному житті — до можливости співслуження нашого духовенства при нагодах окремих Богослужень. Я думаю, що найвищий час позбутися середньовічних звичаїв взаємного виключення, бо молитись спільно — це таки, справді, не гріх, а релігійне і духове виростання. Тут треба лише признати, що в такій настанові УКЦ попереду, бо моя УПЦ, на жаль, в більшості тримається закостенілих, консервативних настроїв.

Гляньмо на пресу. Скільки взаємного промовчування, а то й шпильок то в од-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОС КАТОЛИКА

Дорогий Брате!

Перш усього прийміть від мене також щирі побажання з Новим Роком. Нехай вселаскавий Господь приспішить нам хвилю об'єднання. Це було б для нас і для цілого нашого народу найбільшим даром, найкращою благодаттю. А на цей Новий Рік хай дасть нам ласку віри й витривалости та велику мірку християнського оптимізму.

У Вашому листі заторкуєте незвичайно важливу справу. Просто кажучи, ми ні себе самих не знаємо і не знаємо один одного. Живемо так з дня на день, зайняті безліччю дрібних справ, а не усвідомлюючи докладно, хто ми, занедбуючи преважливі обов'язки.

Ось ми так пишемо свої листи, роздумуємо над роз'ятреною раною на тілі нашого народу. Може дехто, читаючи ці рядки, похитає головою і скаже: „Справді це велике лихо, треба б йому якось зарадити". І на тих словах звичайно кінчиться. Ми не можемо чи не хочемо усвідомити, що той нещасливий розподіл нашого в основному християнського народу не може бути толерований. Хоч живучі тепер покоління його не спричинили, хоч це є промахом і прогріхом наших предків, ми повторюємо й поглиблюємо їхні помилки, якщо не стараємося таке роз'єднання усунути. Мені здається, — хоч я не є ніякий спеціяліст у тих справах, але так мені диктує моя християнська совість, — що ми поповнюємо великий гріх, коли бездільно приглядаємося нашому роз'єднанню і не вживаємо ніяких позитивних заходів, щоб у нашому народі запанувала дійсна згода в одній Церкві.

Страшно сказати, що це є гріх, але, продовжуючи трагічний стан тоді, коли ми можемо дещо зробити, щоб він перестав існувати, це явно противиться святій волі Христа, який напевно заснував тільки одну Церкву, як ми це голосно ісповідуємо, промовляючи „Вірую". Працювати для справи об'єднання християн, а тим більше, коли йдеться про християн в лоні одного й того самого народу, це не просто благородне діло, але виразний обов'язок, від якого ніхто не є звільнений.

Ми, католики, переконані, що жити у Вселенській Христовій Церкві значить бути в єдності віри з римською Церквою. Впродовж першого тисячоліття так розуміли єдність усі частини християнського світу. До римського архиєрея зверталися за порадою, а головно за остаточним розсудом у спірних справах. З бігом часу, коли Східня й Західня Церкви одна від одної віддалилися, Східня почала роздрібнюватися, а Західня розвинула нову систему якнайповнішої централізації. І одне й друге розминалося з первісною традицією.

Коли частина східніх християн приступила до злуки з римською Церквою, вони підпали під дуже сильний адміністративний вплив Риму. Коли нез'єднані східні християни побачили, що діється, вони настрашилися. Забагато було випадків, коли об'єднання з римською Церквою було рівнозначним з латинізацією, із затратою власних культурно - обрядових та канонічно - адміністративних передань. І такі випадки множилися, не зважаючи на урочисті заяви римських архиєреїв про збереження східньої спадщини нерушимою.Вина в тому беззаперечно в і д повідальних римських і не римських, але латинських чинників, які дуже часто із-за обрядових, а то й чисто політичних мотивів натискали на східніх католиків, щоб якнайбільше зближалися духом і формою до своїх західніх братів. Але не вся вина належить зовнішнім чинникам. Не без вини — і то великої — самі східні католики, які так легко давали себе вести, а то й самі поривалися, щоб латинників переконати в своєму католицизмі засобом неперебірливого присвоювання латинських практик.

Зробив я таку довгу деґресію для того, щоб зрозуміти правильніше один дуже важливий для цілої справи об'єднання момент. Сьогодні, як це загальновідомо, українці католики борються за патріярхат. Дехто каже: „От тим католикам щось приснилося, якийсь Києво - Галицький патріярхат, не досить їм того, що мають". Такі слова виявляють цілковите незнання суті справи. Коли ми боремося за патріярхат, то це не є змаганням за щось, без чого ми можемо цілком спокійно жити, за якийсь, що так скажу, церковний люксус, за пусту форму. Ні, ми боремося за своє існування, боремося за свою східню традицію, за питомий нам спосіб існування у рямцях Вселенської Церкви.

Якщо ми не будемо впиратися і не виборемо собі своїх прав, які протягом кількох віків тратили, то не маємо потреби існувати: ми справді станемо непотребом-відпадком у Христовій Церкві. Коли у „Вірую" кажемо „соборну" Церкву, то це не значить „латинську". А то не вистачить тільки словами сказати. То треба також доказати на ділі. Може дехто цього не бачить або не хоче так бачити. Ми, які це розумісмо, маємо святий обов'язок боротися за те, щоб Христова Церква була в дійсності Вселенською, де б кожна помісна Церква жила в повній єдності віри з усіми іншими Церквами, особливо з римською помісною, але поза тим зберігала питомий обряд і церковний правопорядок. Тим самим ми, католики українці, змагаючись за визнання нам наших старовинних прав, причиняємося до того, щоб у Вселенській Церкві панував правильний погляд на „вселен-

(Закінчення на стор. 4-ій)

РЕЗОЛЮЦІЇ

Собору Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці, що відбувся в днях 25-27-го вересня 1970 року в Ошаві, Онт., Канада.

(3)

13. Вітаємо замір одного американського місійн о г о товариства видати парафразований переклад Святого Письма п з. „Живе Слово" різними мовами, куди включено й українське видання. Головна Управа УЄО має тільки на просьбу цього товариства, координувати працю над українським виданням. Тим часом для проби перекладеться і видасться Євангелію Марка.

14. Собор УЄО вважає, що існує потреба створення Ради Українських Євангельських Церков в Північній Америці, яка була б репрезентативним центром українських протестантів перед своїми та чужими, а рівночасно координувала б різні спільні акції українських євангельських віровизнань, передусім справу видання Біблії та іншої християнської літератури (Біблійного Конкорданцу, Біблійної Енциклопедії, співаників і т. д.), що є спільна для всіх українських протестантів і навіть для всіх українських Церков. До часу створення такої Ради існує потреба в кожному окремому випадку домовлятися існуючим українським євангельським віровизнанням про різні спільні виступи чи заходи. Існуючий стан речей є причиною різних ускладнень, обурень, непотрібних повторень у праці та плянуванні і навіть нездорової ревалізації та проявів отаманії.

15. На кожному кроці між різними державними народами у вільному світі ми зауважуємо, що на Совєтський Союз вони дивляться, як на Росію початку цього століття, де нібито живуть самі росіяни і де панує тільки російська мова. Факту, що в тій країні живуть різні народи, а росіяни творять тільки меншість, і що ті народи змагаються за втримання своєї національної окремішности, — вони не знають або не хочуть знати. Цим поглядом і розумінням керуються майже всі чужинецькі місійні товариства й Церкви. Маючи великий сантимент до поневолених атеїстичним комунізмом „росіян", вони надають в Совєтський Союз поважну кількість російських релігійних радіопередач, а також радо друкують св. Письмо й іншу християнську літературу російською мовою. Те, що десь там випадково робиться українською чи іншими мовами, дуже незначне.

На цьому стані спекулюють і цей стан спритно використовують т. зв. „російські місії", які рідко-коли себе звуть такими. В цих місіях не завжди працюють дійсні росіяни, а особи неросійського походження, які часто навіть несвідомі свого національного походження. Для них політично-національних змін, що зайшли на території колишньої Росії за останні 55 років, не існує, бо стан їхнього знання історії та географії так далеко не сягає. Вони своєю „релігійною" діяльністю фактично допомагають тим націоналістично і шовіністично настроєним росіянам, які не хочуть бачити неросіян в Совєтському Союзі, а зацікавлені тільки в асиміляції та русифікації цих народів.

Собор УЄО в Північній Америці, будучи свідомим тієї шкоди і кривди, які робляться таким нерозумінням в західньому світі поневоленим у Совєтському Союзі народам, а зокрема 45-мільйоновому українському народові, звертає цим увагу всім місіям і Церквам, які хочуть допомагати віруючим в СССР, щоб вони брали під увагу ті народи та їхні духовні потреби і надавали свої релігійні радіопередачі і видавали св. Письмо й іншу християнську літературу також мовами тих народів. Багато слов'янських народів, а в тому числі й українці, мають свої власні місійні і церковні протестантські організації, і вони радо їм у цьому допоможуть. І тут не ті „російські" чи т. зв. „слов'янські" місії, а в першу чергу ті місії й Церкви різних слов'янських народів є компетентні, щоб бути дорадниками й помічниками, коли йдеться про духовну допомогу слов'янським, а навіть і неслов'янським народам Совєтського Союзу. Цим ніяк не заперечується потреби євангелізації російського народу і того, щоб це власне робили самі росіяни.

Інформації та поради непокликаних до цього чинників, які дотепер давалися різним чужинецьким місіям чи Церквам, як виявилося, не завжди були безсторонні і справедливі, а навпаки часто були грубо й свідомо тенденційні та ворожі, хоч і прикривались дуже „набожними" фразами.

Твердження, що ті народи розуміють російську мову, є для них тяжкою та брутальною образою, кривдою і кпинами, бо ця мова не є їхньою матірною мовою, а мовою поневолювача, інструментом асиміляції, поневолення та колоніялізму.

Христос навчає: „Зробіть усі народи за учнів Моїх" (Матв. 28:19). В день П'ятидесятниці апостоли вживали різних мов, щоб присутні могли їх розуміти. Для цього вони були надхнені чудесним способом даром мов. І сьогодні кожний розумний місіонер розуміє, що в проповіді Євангелії треба шанувати мову, культуру, звичаї і спосіб життя тих народів, між якими він працює.

16. Собор УЄО розуміє, що не завжди громадяни даної країни мають сліпо погоджуватися з тим, яку політику провадять їх уряд чи певні політичні партії. Для цього в демократичному суспільстві вони мають респектувати волю більшости, змагаючись за перемогу своїх поглядів легальною, законною та еволюційною дорогою. Останні роки показали, що в Північній Америці не завжди ці демократичні принципи респектуються. Виявляється, що є певні групи, які говорять про потребу змін у країні дорогою революції та насильства. Це переважно організації, які об'єднують незначну меншість північноамериканської молоді, які у великій своїй частині не криються з тим, що вони стоять на комуністичних позиціях, утотожнюючи себе з різними відгалуженнями цього руху, як маоїзм, троцькізм, кастризм і ін.

Безперечно, що й в Північній Америці життя вимагає постійних покращань, бо воно має свої недомагання і проблеми. Однак, усе це може бути зроблене і буде зроблене без чужих аґентур і їхніх поплентачів, які керуються не добром своїх країн, а партійно-груповими та ворожими тим країнам інтересами. Тому Собор УЄО закликає північноамериканські народи стояти твердо на своїх конституційних і демократичних позиціях, на позиціях правопорядку, не толеруючи ніякого насильства та дій чужих аґентів у своєму середовищі. Тут мають керувати громадянами християнські чесноти й патріотичні почування, вірні шляхетним традиціям і аспіраціям основоположників ЗСА та Канади, які зробили ці країни провідними в сучасному світі та забезпечують їм розвиток і проґрес.

17. Відносно журналу „Євангельський Ранок" постановлено апелювати до його читачів і приятелів, щоб вони значно збільшили висоту пожертв на його Пресовий Фонд, і навіть є конечною потребою, щоб знайшлися такі брати й сестри, які погодилися б стати його фундаторами, цебто щороку давали на його видання поважну грошову суму. Конечним є, щоб кожний український євангелик сам був акуратним передплатником свого журналу і з'єднував йому нових передплатників.

18. Постановлено належно відсвяткувати в 1972-му році 50-літній ювілей Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці, а також 250-літню річницю з дня народження Григорія Сковороди.

(Кінець).

ПОЛЬЩА ПРИГАДАЛА СОБІ, що вона — разом з Індією і Канадою — є від 1962 року членом так званої Невтральної Міжнародної Комісії, яка мала ґарантувати невтральність і непорушність кордонів Ляосові. Але комуністична Польща саботувала дії тієї Комісії, вможлививши Північному В'єтнамові переводити постійну воєнну аґресію проти Ляосу. Щойно тепер, коли Південний В'єтнам вислав до Ляосу свої війська, польські амбасадори в західніх столицях відновили ідею реактивувати таку Комісію.

У БРИТАНІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ поштовий страйк. Близько 230.000 поштовиків страйкують вже близько місяць, вимагаючи підвишки платні по 9 центів на годину, на що уряд ніяк не погоджується.

„Перший крок зроблений, зробимо другий!"

(Закінчення зі стор. 1-ої)

редактора Стефана М. Кичури та свій редакційний коментар до цього подала „Свобода" в своєму виданні з 9-го лютого, про що знову широко та з нескриваним ентузіязмом інформує „Карпатска Русь" з 12-го лютого, передрукувавши в українському оригіналі і редакційну статтю „Свободи" „Діти одного народу". У цьому самому виданні „Карпатскої Руси" надруковану чергову статтю редактора С. Кичури п. з. „Направду прошли зме трудну дорогу", яку можна вважати за найбільш щирий і достовірний документ того, що сказано в заголовку. Давши основний перегляд і оцінку цієї справді „трудної дороги" наших лемків в Америці, ред. Стефан М. Кичура кінчає свою статтю:

украинскы лемкы, найперше, подали собі рукы и поспішили на помочь своим поневоленым братьям кругом світа.

С порозумленем межеду двома организациями лемков, между Лемко-Созом и Организацном Обороны Лемковины мы зробили великий крок вперед. Тот крок треба тримати, як тримають воякы в маршу, бо в таком случаю нашы поневолителі дораз нас будут видіти и з нами буду рахуватися.

Не менш ентузіястичні голоси про цей далекойдучий крок до єдности наших лемків в обороні і для допомоги своїм братам і сестрам пролунали і в другій нашій лемківській Організації Оборони Лемківщини, як і в усій нашій громаді.

СВЯТО „НАШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ"

Філядельфія. — Цієї неділі, 21 лютого, заходами Батьківського Комітету „Нашої української школи" при Осередку СУМА відбудеться Зустріч вчителів, учнів-студентів та громадянства, в залі церкви Христа-Царя при 17 і Каюґа вулиці. На зустрічі, в якій візьмуть участь голова Шкільної Ради при УККА проф. Е. Жарський, голова Гол. Управи СУМА Є. Гановський та ін., буде також мистецька частина, з виступом письменника-гумориста М. Понеділка, Танцювального Ансамблю місцевого Осередку СУМА тощо.

500 ДОЛ. НА БУДОВУ ЦЕРКВИ

Чикаґо. — Мішаний і чоловічий хори „Прометей" влаштували концерт і потім забаву в будинку СУМА 23 січня, в присутності понад 300 гостей. Управа хорів призначила з чистого прибутку 500 дол. на Будівельний Фонд Парафії української католицької церкви св. Володимира й Ольги. Парафія вже підписала контракт з будівельною фірмою „Корсунський і Кранк" у Міннеаполісі. Триває збірка пожертв на будову храму.

СЛАВА СТЕЦЬКО ВИСТУПИТЬ У РАДІО

Ню Йорк. — Мґр Слава Стецько, член Екзекутиви ЦК Антибольшевицького Бльоку Народів та редактор різномовних видань АБН, візьме участь у радіодискусії через станцію „ВОР", хвиля 710, 23-го лютого о год. 11.15 вечора. В дискусії, що відбудеться на програмі Баррі Фарбера, візьмуть участь також інші представники американського суспільного й політичного світу. Головні проблеми: війна в Індокитаї, становище на Середньому Сході, Поневолені Нації та ін.

ВИСТАВКА ЖДАНА ЛАСОВСЬКОГО

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців в Америці, ОМУА, влаштовує черговy індивідуальну виставку молодого мистця Ждана Ласовського, в ґалерії Літературно-Мистецького Клюбу при 149 2-га евню. Відкриття в неділю 21 лютого, о год. 12-ій дня. Буде відкрита до 7 квітня, в п'ятниці — від 5 до 8 вечора, в суботи й неділі — від 12 дня до 8 вечора. Остання індивідуальна виставка Ждана Ласовського відбулася в Канаді в минулому році.

В Німеччині знайдено...

(Закінчення зі стор 1-ої)

Проф. д-р З. Л. Мельник в дальшому коментує:

Хоч деякі з віднайдених речей німці пограбували в Україні, про Україну немає згадки серед можливих правних власників тієї збірки. Те, що їх забрали у 1944 р. формально з балтійських країн, куди їх перед тим перевезено, не може стати причиною, щоб українцям відібрали право на власність тих дорогоцінний речей.

Коли б ці дорогоцінні святощі українського народу віддали Москві, то це була б безмежна кривда й страта для України. Треба, щоб наші авторитетні чинники зажадали від уряду Західньої Німеччини, щоб речі, пограбовані в Україні, передати під розпорядження відповідної української інституції на еміґрації. Таке жадання треба добре уарґументувати на підставі міжнародного права. Тому, що це речі переважно церковні, чи не найкраще віддати їх під розпорядження нашої Церкви під проводом Блаженнішого Верховного Архиєпископа Сліпого? Перехововавши їх, наша Церква напевно повернула б їх у відповідні інституції в Україні...

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. М. Б., Філядельфія: Ви не одинокі, що жалієтесь на постійне спізнювання у випуску „Веселки". Також і нас ця справа турбує. Щоб цьому зарадити та — як кажуть — пов'язати кінці, чергове число „Веселки" буде подвійне, за лютий і березень, з відповідними до цього часу і „сезону" матеріялами. „Зловивши" так березень, постараємось, щоб дальші числа виходили вже на початку кожного місяця, а не з його кінцем.

ВШ. П. К., Коннектикат: Дякуємо, при нагоді надрукуємо, хоча на ці теми ми друкуємо багато більше матеріялів, ніж на це може собі дозволити газета з таким обмеженем місцем, як це є в „Свободі".

ВШ. В. С. Нюарк: Дякуємо за переслане. Можливо, що при якійсь нагоді пощастить бодай частинно використати.

ВШ. С. З., Рочестер: Дякуємо за добре слово, на яке, можливо, і не заслужили, але воно тим не менше заохочує.

ВШ. И. Б., Торонто: Жалуємо, але газета не займається ані тлумаченням снів, ані ворожбицтвом.

ВШ. А. С. Балтимор: Якщо газета якогось матеріялу не друкує, це ще далеко не означає, що він до друку не надається. Газета з таким обмеженим об'ємом, як „Свобода", далеко не спроможна використати всіх надісланих матеріялів, навіть тих, що до друку надавалися б. Актуальні матеріяли мусять мати першенство перед споминами з минулого.

ВШ. Н. Н., Філядельфія: Справу, про яку пишете, Ви повинні зголосити поліції, а не редакції.

ВШ. М. Л., Ню Йорк: Дякуємо за надіслане, але ми тільки дуже виїмково друкуємо полемічні статті, що відносяться до матеріялів, друкованих в інших українських газетах. Добра бо практика журналістики вимагала б щоб ми в таких випадках передрукували й ці матеріяли, до яких відносяться полемічні завваги.

ВШ. М. С., Бруклин: Вістка, що відноситься до Вашого Отця Пароха, ані помилка, ані не жарт і в жадному разі не „злослива акція". Ми її взяли з журналу „Українське Козацтво" за січень-березень 1971 та подали доброзичливо порядком інформації.

ВШ. А. Б., Велеслі, Масс. Дякуємо за доброзичливого і такі ж завваги. Запевняємо Вас, що ми в нашому календарі ніколи не поважилися б „деґрадувати" Святих, а вже в жадному разі св. Миколая Чудотворця, якого так люблять усі, зокрема наші діточки.

Українська Американська Демократична Організація Іллиной



РАДА ДИРЕКТОРІВ І КОМІСІЇ УКРАЇНСЬКОЇ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІЛЛИНОЙ

Зліва направо: А. Бакай, З. Федоренко, Т. Шпікула, Ю. Куляс, Є. Дачишин, Д. Завертайло, С. Кочій, І. Павлик, М. Шпікула, П. Куліш, А. Іванюк, М. Домашевський і М. Денисюк (неприявний П. Пителъ).

Чикаґо (М. Д.). — В Чикаґо відбулися 4-го грудня 1970 р. Збори Української-Американської Демократичної Організації Іллиной (УАДОІ) з участю одного з її основників з 1920-го р., сеньйора українського життя в ЗСА, д-ра Семена Кочія.

Зборами проводив адвокат Юліян Куляс, який виголосив доповідь про потребу посилення і пожвавлення УАДОІ то про її значення для українців в загальному та для кожного з наших громадян зокрема.

Дискусію започаткував видавець Микола Денисюк, звернувши особливу увагу на ролю Демократичної Партії в розвоєвому процесі національного й соціяльного життя Америки, і на те, що активною участю в її діяльності, ми зможемо причинитися до її правильного відношення до української проблематики в американському й міжнародному житті.

Один з основників УАДОІ д-р Семен Кочій подав в загальному нарис її діяльности від оснування з 1920-го р.

Речева й жива дискусія була виявом зацікавлення українців політичним життям. Збори вибрали нове керівництво УАДОІ на наступні два роки. Рада Директорів УАДОІ і обрані Зборами Комісії на своїх двох засіданнях уконституувалися за розподілом намічених ділянок праці.

Рада Директорів: Юліян Куляс — голова, Євген Дачишин — президент, Павло Питель — екзекутивний віце - президент, Іван Павлик і Микола Домашевський — віце - президенти, Захар Федоренко і Марія Шпікула — секретарі, Данило Завертайло — скарбник, Микола Денисюк — преса й інформація, інж. Дмитро Пілецький, Теодор Яцків і Михайло Гінко — члени Ради директорів. Фінансова Комісія: Василь Голод Василь Семків і Петро Капа. Організаційна Комісія: Анна Петрів, Андрій Іванюк і Антін Бакай. Референтура Зв'язків: Петро Куліш і Михайло Марчук. Контрольна Комісія: д-р Семен Кочій, д-р Роман Кобилецький і Тарас Шпікула.

Нове керівництво УАДОІ вже започаткувало поширювати зв'язки з місцевими й стейтовими чинниками й постарається заступати й забезпечувати належні права наших громадян.

М. Денисюк

Газета „Вільна Литва" про українські справи

Чикаґо, Ілл. — Литовська газета "Laisvoji Lietuva", що в перекладі означає „Вільна Литва" і яка виходить в Чикаґо на 12-ти сторінках великого формату, з багатьма ілюстраціями, присвятила багато уваги Україні та українським Визвольним Змаганням у ч. 2/1971 з 21-го січня. На першій сторінці вгорі поміщено Герб Українських Земель під написом „Україна", з гербом-тризубом в їх осередку, в обрамленні з дубових листків. У підписі сказано, наскільки можна зрозуміти, що 22 Січня українці щороку відзначають свято Державности і Соборности незалежної України. На стор. 8-ій поміщені три фотознімки: Головного Отамана Армії і Фльоти УНР Симона Петлюри з відповідним підписом, сцену із зустрічі Президента УНР в екзилі Миколи Лівицького з литовським громадсько-політичним діячем д-ром Кестутісом Валіунасом та знимку з фрагменту пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні — зображення „Прометея", а в підписі названо Україну новітнім Прометеєм. Велику статтю під наг. „Згадуючи про волю України" написав литовський військовик, знавець мов, літератор Йонас Чесна, який, як виявляється, володіє також українською мовою. Автор закінчує свою велику статтю, огляд Визвольних Змагань Прометеївської України, таким закликом: „Співпрацюймо — інакше всі залишимось у неволі!"

СПОРТ

Редаґує В.Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — „Тризуб", Філядельфія, мистецькі змагання „Великої Чотирнадцятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 21-лютого 1971, о год. 2.30 по полудні на грищі Метрополітан Овал у Маспет, Н. И. На цьому самому грищі о год. 12.45 перші змагання дружин „Великої Чотирнадцятки": „Дойчунґарн" — „Н. И. Гота".

КРУГОЛЬНИЙ ТУРНІР УНС ВІДБУДЕТЬСЯ 8-ГО ТРАВНЯ НА СОЮЗІВЦІ

Згідно з повідомленням Спортового Комітету УНСоюзу, що його очолює головний радний Андрій Джула, цьогорічний кругольний турнір УНСоюзу відбудеться в суботу, 8-го травня на відпочинковій оселі Союзівці. В дійсності на Союзівці приміститься всі змагуни і там відбудуться всі підготовчі праці до кругольного турніру і святочний бенкет після закінчення турніру, але розгри кругольного турніру проходитимуть на 20 кругольних алеях „Бовл-о-Мат" в поблизькому містечку Елленвіл, Н. И.

Переможці кругольних змагань так індивідуальних конкуренцій, як і дружинових, одержуть чаші, що їх уфундував УНСоюз, та грошові нагороди, загальна сума яких перевищить $ 1,000.

Докладніші інформації про цей кругольний турнір та реченці зголошення учасників будуть вже вкоротці проголошені в офіційних повідомленнях Спортового Комітету УНСоюзу.

— о —

ВІСТКИ УСТ „Ч. СІЧ"

„Чорноморська Січ" І — — „Чорноморська Січ" ІІ 3:0 (15:3, 15:2, 15:6)

Мейплвуд, 11-го лютого. — Третє і останнє „Січове дербі" в цьогорічному ліґовому сезоні закінчилося рішучою перемогою 1-ої жіночої відбиванкової дружини 3:0. Минулорічні чемпіонки Жіночої Відб. Ліґи Н. Дж. продовжили свій довгий ланцюг успіхів і цим наблизилися до остаточного осягнення другого з черги звання чемпіонок 1971 р. Молоді дебютантки ліґи ставили завзятий опір своїм старшим суперницям, одначе встоятися проти чолової дружини стейту вони не змогли.

Склад „Ч. Січі" І: Д. Сенежак, Л. Сиґіда, О. Бук, О. Ярош, Л. Лапичак, Г. Сорочко і С. Король. Склад „Ч. Січі" ІІ: З. Стебельська, Х. Коленська, Х. Гуралечко, М. Богацька, Паславська, Д. Сиґіда, Х. Возняк, Миндюк.

Табеля гор Жін. Відб. Ліґи Н. Дж.

Стан з 11-го лютого, 1971 р.

	точки
1. „Чорноморська Січ" І	18:0
2. ІВКА Ровей	13:3
3. В. К. Лівінґстон	11:3
4. В. К. Парсипені	10:4
5. „Чорноморська Січ" 2	10:4
6. Ленделс В. К.	9:3
7. „Чорноморська Січ" 3	6:6

„Ч. Січ" І учасником сімкового турніру в Арморі Патерсону

В наступну неділю, 21-го лютого, о год. 1.30 по полудні розпічнеться одноденний сімковий футбольний турнір, що його влаштовує під протекторатом Шейфер Ліґи ФК „Сколіятті". Між 16 футбольними дружинами з Ню Джерзі, Ню Йорку й Філядельфії, які поділені на чотири групи, виступатиме теж „Ч. Січ" І. Турнір закінчиться фінальними змаганнями першунів поодиноких груп за звання чемпіона, грошову нагороду і чаші.

В п'ятницю вечором, 19-го лютого в цій самій Арморі відбудуть свою другу зустріч сімкового турніру юнаки „Ч. Січі" з сильним клюбом юнаків „Скотс-Амерікенс".

Бридж

В черговому крузі чемпіонату „Дуплікейт бриджа" „Ч. Січі", що відбувся в п'ятницю, 12-го лютого, першунами вечора вийшли: інж. Б. Гайдучок — інж. А. Лапичак. В табелі гор індивідуального чемпіонату, на усіх 24 учасників, веде п'ятка бриджістів: інж. Б. Жук, д-р Д. Стахів, проф. Є. Федоренко, д-р О. Андрушків і Л. Рудзінський. В табелі подвійного чемпіонату д-р Д. Стахів — інж. Б. Жук, інж. А. Лапичак — проф. Є. Федоренко і д-р О. Андрушків — Л. Рудзінський.

Настільний теніс

В рямцях підготовки до першостей СУАСТ-Схід і УСЦАК в наступну п'ятницю, 19-го лютого, в приміщенні клюбу настільного тенісу при 124 Койт вул. в Ірвінґтоні, в годинах 8-12 вечором, відбудуться тренінґи для змагунів „Ч. Січі" та молодечих організацій. Провідником цих тренінґів є ланковий настільного тенісу „Ч. Січі" інж. Юрій Храневич.

О. Твардовський

ГОЛОС КАТОЛИКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ськість" і щоб усі православні докладно знали, що вони не втратять своєї церковної та національної самобутности, приступаючи до єдности з римською Церквою.

Не гадайте, Дорогий Брате, що це я видумав такі погляди. Їх проповідував і старався здійснити протягом понад сорока років Слуга Божий Митрополит Андрей.

Я тільки приклав їх до сьогоднішніх обставин. На превеликий жаль, його думки так мало знані між нами. Не пишуть про них багато історики, мало представляють їх нам богослови. Ті думки, що їх я старався з'ясувати в повищих рядках, я знайшов в одній статті св. п. Митрополита, яка мені цілком припадково попала до рук. А він писав так багато! Він був у нашому народі справжнім апостолом об'єднання. Якби той вогонь любови, яким він горів, запалив якнайбільше з-посеред нашого народу, ми були б остільки ближче до загоєння тієї смертоносної рани, якою є розз'єднання між католиками та православними у нашому народі.

І. Червенський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 19-го ЛЮТОГО 1971 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Приймання чл. вкладок від 397 Відд. від год. 7-8:30 веч. в домівці ЗУАДК, 5020 Олд Йорк Рд. Проситься вирівняти залеглості. — Управа.

СУБОТА, 20-го ЛЮТОГО 1971 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори членів 397 Відд. від год. 3-4:30 по пол. в домі Укр.-Амер. Горожан, 847 Н. Френклін вул. Проситься вирівняти вкладки за місяць лютий. — Управа.

НЕДІЛЯ, 21-го ЛЮТОГО 1971 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори 112 Відд. С-ва Пресв. Марії по другій і третій Сл. Божій в кафетерії церкви св. Иосафата при Стейт Рд., Парма, Огайо. — І. Добрянська.

ВУНСОКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відд. о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі, 74 Гаррис Аве. Проситься чл. прибути. — Управа.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 234-ий Відд. о год. 4-ій по пол. в УНДомі. На порядку: звіти управи та вибір нової на 1971 р. та інші справи. Після зборів — перекуска. — І. Іваник, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори 42 Відд. Т. Шевченка о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Управа Відділу на 1971 р.: І. Блиха, предс., Варвара Тижбір, заступник, П. Головачук, фін. секр., Н. Михайлишин, скарбник, В. Марущак, рек. секр. Опікуни хворих: С. Задорожний і С. Андрусишин. Прапорщики: Й. Кашалаба і М. Коцюрко. Господар: І. Хомко. Контр. Комісія: В. Новацький, гол., проф. І. Рудакевич і М. Тижбір — члени. Проситься прибути на збори, бо є важні справи. — В. Марущак, рек. секр.

ПАРМА, Огайо. Місячні і Річні збори Т-ва І. Франка — 334 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі West Side Federal Savings, 5839 Ridge Rd. на Пармі. На порядку: звіти управи і Контр. Комісії, дискусія, вибір нової Управи і Контр. Комісії та інші справи. Проситься чл. прибути. — М. Задерецький, предс., С. Бохонок, фін. секр., Б. Задорецький, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в кл. ч. 2 при церкві св. Димитрія. Управа Відділу на 1971 р.: інж. В. Янів, гол., Я. Вартко, заст., П. Кавенський, скарб., К. Миньо, заступник, свящ. П. Мелех, секретар, Тереса Споловин, заступ. Контр. Комісія: П. Білінський, гол., інж. О. Граб і В. Дитиняк, члени. Організатор — інж. О. Граб. — о. П. Мелех, секр.

ГОЛОС ПРАВОСЛАВНОГО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ну, то в другу сторону. Невже католицькі круги, видаючи свої органи або тримаючи більшість громадської преси в своїх руках, не бачать позитивних, іноді величних досягнень у релігійному і національному житті УПЦ? Але в багатьох органах Ви не знайдете і згадки про це. Це саме, а то й гірше, існує серед небагатьох православних редакцій, в яких дехто ніби присягнувся комусь, що єдиною ціллю їхнього життя — грубо накидатись на УКЦ. Як замінити чорнило в цих наших редакціях, щоб там могли здобутись на інший тон? Адже відомо, що добра згадка, тепле слово, признання за осяг — це кроки, які людей зближають. А релігійні або процерковні органи повинні б стати в аванґарді таких заходів.

Дуже важливі персональні зустрічі, які кілька років тому так гарно й щиро започаткували Верховний Архиєпископ і Кардинал Иосиф та Митрополит Іоан з Архиєпископом Мстиславом і які призабуваються в житті наших єпископів, священства, які не знаходять, на жаль, послідовників у щоденній праці наших Церков. А справа виховання молоді, проблема денаціоналізації в наших Церквах, поборювання морального упадку, наркоманії, розбудова бібліотек, музеїв, спонзорування окремих видань, зберігання та розвиток церковного мистецтва і багато інших справ приходить на думку, — справ, розв'язанням яких наші Церкви і їх кадри могли б „наздогнати" втрачені століття. І вони повели б нас до дальшої мети. Про деякі з цих тем — в наступному листі.

Д. Зелений

ТАРЗАН, Ч. 6512. Ватажок племени бонґів обзнайомлює Тарзана із їхнім життям.



Тарзане, в країні бонґів, ти не завважив лінивих бонґів! Ми важко працюємо. Ми стали б багатими, коли б ми мали більше землі на плянтації.

Тарзане — це моя наймолодша жінка, Люальо, несучи мою з черги 40-ву дитину... Ми бонґи любимо великі родини... і великі плянтації.